

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

GEOGRAFIKUS MAGYARSÁGSZIMBÓLUMOK

AMIT konferencia, New York

2018.06.09.

Bori István, KKM

istvan.bori@mfa.gov.hu

- **Mi a hungarikum?**

Minden olyan dolog, amelyet a magyarországi lakosság maga is magyarnak, a magyarságra jellemzőnek fogad el, és a külföld is magyar sajátosságként ismer(he)t meg.

- **Geografikus magyarságszimbólumok**

Tájak, folyók, növények, állatok, márkák, városok

- **A kérdések eredeti feldolgozása**

Kapitány Ágnes - Kapitány Gábor: Magyarságszimbólumok (Európai Folklór Intézet, Budapest 2002)

- Kérdőív I.: Szonda Ipsos 1997. május – 1000 fős országos reprezentatív minta
- Kérdőív II.: 300 fős értelmiségi minta

KÉRDŐÍV I.

1. Melyik **domborzati egység, táj** jut eszébe leginkább a magyarságról?

(Kettőt választhat)

Mátra-Fátra-Tátra (a „hármashalom”)		a Dunakanyar	
a Bakony		a Nagy Magyar Alföld	
Tokaj-Hegyalja		a Pannon (Dunántúli) dombvidék	
a Badacsony (Balatonfelvidék)		a Hortobágy	
a Kárpátok			

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

KÉRDŐÍV I.

1. Melyik domborzati egység, táj jut eszébe leginkább a magyarságról?

(Kettőt választhat)

<p>1. a Hortobágy 38,2 %</p>	<p>6. a Bakony 18,1 %</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nemzetközi példák: Fuji, Ararát • az „alföld” kép győzött, de megjelent a hegyvidék és jelentős a Dunakanyar is (tájkép, Esztergom, Visegrád, Bős-Nagymaros) • a nemzeti ébredés korában Tiszántúl=magyar; Dunántúl=német • a választásban érvényesült: <ul style="list-style-type: none"> – lokalitás – a táj gazd-i szerepe – mit adhat az egyénnek a táj – iskolázottság: Kárpátok a diplomásoknál
<p>2. Tokaj-Hegyalja 32,5 %</p>	<p>7. a Kárpátok 13,1 %</p>	
<p>3. a Nagy Magyar Alföld 28,8 %</p>	<p>8. Mátra-Fátra-Tátra (a „hármashalom”) 11,5 %</p>	
<p>4. a Dunakanyar 23,2 %</p>	<p>9. a Pannon (Dunántúli) dombvidék 4,6 %</p>	
<p>5. a Badacsony (Balaton-felvidék) 22,1 %</p>		

KÉRDŐÍV I.

2. Melyik **folyó, tó** jut eszébe leginkább a magyarságról?

(Kettőt választhat)

a Duna		a Maros és a Kőrös	
a Tisza		a Balaton	
„a négy folyó” (Duna-Tisza-Dráva-Száva)		a Szent Anna-tó	

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

KÉRDŐÍV I.

2. Melyik folyó, tó jut eszébe leginkább a magyarságról?

(Kettőt választhat)

<p>1. a Duna 73,1 %</p>	<p>4. „a négy folyó” (Duna-Tisza-Dráva- Száva) 7 %</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nemzetközi példák: Gangesz, Nílus • a Duna győzött (nem meglepetés) • a Balaton nem igazán nemzeti szimbólum (kozmpolita, csak a XIX. sz-tól vált üdülővé) • a választásban érvényesült: <ul style="list-style-type: none"> – lokalitás – idősek preferálják a Tiszát – iskolázottság alacsony isk.: Duna és Tisza; magasabban képz.: 4 folyó és Balaton
<p>2. a Tisza 63,6 %</p>	<p>5. a Maros és a Kőrös 3,5 %</p>	
<p>3. a Balaton 49,1 %</p>	<p>6. a Szent Anna- tó 1,7 %</p>	

KÉRDŐÍV I.

3. Melyik **fát tartja leginkább jellemző magyar fának?**
(Kettőt választhat)

akácfa		eperfa	
almafa		barackfa	
bükkfa		nyárfa	
diófa		szomorúfűzfa	
tölgyfa		szilvafa	

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

KÉRDŐÍV I.

3. Melyik **fát tartja leginkább jellemző magyar fának?**

(Kettőt választhat)

1. akácfa 62,9 %	6. szomorúfűzfa 14,4 %	<ul style="list-style-type: none"> • az akácfa győzött, pedig tájidegen, betelepített fa • a legjellemzőbb gyümölcsfa az alma • a választásban érvényesült: <ul style="list-style-type: none"> –hasznosság –lokalitás –életkor fiatalok: bükk és tölgy; idősek: akác, eper, dió
2. tölgyfa 25,2 %	7. nyárfa 12,7 %	
3. almafa 20,6 %	8. szilvafa 9,7 %	
4. diófa 20,5 %	9. barackfa 7,6 %	
5. bükkfa 16,8 %	10. eperfa 6,9 %	

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

KÉRDŐÍV I.

4. Melyik **haszonnövényt** tartja leginkább jellemzően magyar növénynek?
(Hármat választhat)

paprika		búza	
kukorica		rozs, árpa	
hagyma	 	szőlő	
napraforgó		lucerna	
mák			

KÉRDŐÍV I.

4. Melyik **haszonnövényt tartja leginkább jellemzően magyar növénynek?**
(Hármat választhat)

<p>1. paprika 63,3 %</p>	<p>6. napraforgó 15,8 %</p>	<ul style="list-style-type: none"> •győzött a paprika-búza-hagyma hármas •a szőlő háttérbe szorul •a választásnál érvényesült: <ul style="list-style-type: none"> –életkor fiatalok: szőlő, hgyma; idősek: kukorica, búza –lokalitás Bp.: hagyma és paprika; Alföld: kukorica
<p>2. búza 60,1 %</p>	<p>7. rozs, árpa 8,2 %</p>	
<p>3. hagyma 58,5 %</p>	<p>8. mák 5,7 %</p>	
<p>4. szőlő 42,4 %</p>	<p>9. lucerna 5,4 %</p>	
<p>5. kukorica 38,1 %</p>		

5. Melyik **állatot** tartja
leginkább jellemző
magyar állatnak?
(Hármat választhat)

ló		(kerecsen)sólyom	
puli		turul	
kuvasz, komondor	 	fecske	
magyar vizsla		pacsirta	
rackajuh		gólya	
magyar tarka, magyar szürke (tehén)	 	daru, kócsag	
gímszarvas			

5. Melyik állatot tartja leginkább jellemző magyar állatnak?
(Hármat választhat)

1. ló 60,7 %	8. rackajuh 14,2 %	<ul style="list-style-type: none"> •ló = lovas nemzet •szarvasmarhánál a név is orientál •rackajuh egyre kevésbé ismert •turul: idősebb népességnél •választásnál érvényesült: <ul style="list-style-type: none"> –nomád (ló, fecske, pacsirta): idősek és alacsony képzettségűek –letelepedett (marha, kutya): fiatalok és magas képzettségűek
2. magyar tarka, magyar szürke 59 %	9. pacsirta 7 %	
3. puli 53 %	10. turul 6,7 %	
4. magyar vizsla 30,1 %	11. (kerecsen)sólyom < 4 %	
5. kuvasz, komondor 22,6 %	12. daru, kócsag < 4 %	
6. gólya 18,4 %	13. gímszarvas < 4 %	
7. fecske 15 %		

6. Melyek a legjellemzőbb magyar márkák az alábbiak közül?
(Hármat választhat)

Ikarus	 	Tokaji aszú	
Ganz	 	libamáj	
Rába	 	őrölt paprika	
Tungsram		Herendi, Zsolnay-porcelán	
Chinoín		Rubik-játékok	
Videoton		Béres-cseppek	
Pick szalámi			

6. Melyek a legjellemzőbb magyar márkák az alábbiak közül?

(Hármat választhat)

<p>1. Tokaji aszú 54,3 %</p>	<p>8. Rába 14 %</p>	<p>•3 Magyarország modell: –mezőgazdasági (libamáj, Pick) –szocialista nagyipar (Rába, Ikarus, illetve elektronika: Tungstram, Videoton) –innováció (herendi, Rubik)</p> <p>•mezőgazdasági dominancia</p> <p>•a választásnál érvényesült: –lokálitás –életkor 45 év alatt: Herendi-Zsolnay; 45-59 év között: Ikarus, Ganz; 60 év felett: mg-i</p>
<p>2. Pick szalámi 42,6 %</p>	<p>9. libamáj 12,2 %</p>	
<p>3. Ikarus 41,3 %</p>	<p>10. Béres-cseppek 9,9 %</p>	
<p>4. Herendi, Zsolnay-porcelán 35,5 %</p>	<p>11. Ganz 9,4 %</p>	
<p>5. őrölt paprika 32,2 %</p>	<p>12. Rubik-játékok 5,1 %</p>	
<p>6. Videoton 18,8 %</p>	<p>13. Chinoi 4,9 %</p>	
<p>7. Tungstram 14,4 %</p>		

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

KÉRDŐÍV II.

7. Válassza ki az alábbi városok közül azt a hármat, melyet a legjellemzőbben magyaros településnek tart

Budapest		Kassa	
Buda		Kolozsvár	
Szeged		Marosvásárhely, Gyulafehérvár	
Debrecen		Csíkсомlyó	
Eger		Pozsony	
Székesfehérvár		Munkács, Vajdahunyad	
Esztergom		Muhi, Mohács., Világos	

7. Válassza ki az alábbi városok közül azt a hármat, melyet a legjellemzőbben magyaros településnek tart

1. Esztergom 46 %	8. Kolozsvár 15,2 %	<ul style="list-style-type: none"> •Budapest és Buda együtt kb. 60 % •Esztergom és Debrecen: vallási központok •a választásnál érvényesült: <ul style="list-style-type: none"> –életkor fiatalok: Eger időseknél: Debrecen –lokális budapestiek: Székesfehérvár vidékiek: Budapest
2. Debrecen 41,4 %	9. Csíksomlyó,... 13,9 %	
3. Székesfehérvár 35,6 %	10. Marosv., Gyulaf. 6,7 %	
4. Eger 31,3 %	11. Munkács, Vajdah. 6,6 %	
5. Szeged 29,2 %	12. Muhi, Moh., Vil. 4,8 %	
6. Budapest 29,1 %	13. Pozsony 3,2 %	
7. Buda 29 %	14. Kassa 1,4 %	

KÉRDŐÍV I.

4. Magyarországot leginkább **hová tartozónak** gondolja, hová sorolja be?

<p>Kelet-Európa</p> 	<p>Eurázsia</p>
<p>Közép-Európa</p> 	<p>Duna-völgyi népek</p>
<p>Kelet-Közép-Európa, Közép-Kelet-Európa</p> 	<p>Osztrák-Magyar Monarchia volt országai</p>
<p>jelző nélküli Európa</p> 	<p>volt szocialista országok</p>

KÉRDŐÍV I.

4. Magyarországot leginkább **hová tartozónak** gondolja, hová sorolja be?

1. Közép-Európa 41,1 %	Eurázsia
2. Kelet-Közép-Európa és Közép-Kelet-Európa 28%	Duna-völgyi népek
3. jelző nélküli Európa 15,4 %	Osztrák-Magyar Monarchia volt országai
	volt szocialista országok
	Kelet-Európa